

Теоретично-правові аспекти щодо державної політики протидії злочинності в умовах глобального кіберпростору

Грицишен Димитрій Олександрович¹, Драган Іван Олександрович²,
Цимбалюк Віталій Степанович³

Опубліковано	Секція	УДК
30.01.2023	Право	34

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8143039>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. У статті пропонуються до розгляду окремі результати спільного дослідження авторів стосовно теоретично-правових аспектів державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору. Дослідження проводилося з позиції системно-прикладного аналізу на засадах комплексно-цільового застосування положень правової науки, економічної теорії, науки державного управління та безпекознавства у контексті проблем національної безпеки, її складових: безпеки людини, громадянина; безпеки соціальних груп; безпеки суспільства; державної безпеки. Злочинність в Глобальному кіберпросторі визначається як сегмент (сектор, вид) виклик (загроза) Національній безпеці України в умовах розвитку нового етапу Глобального інформаційного простору. Проблематика дослідження опосередковано екстраполюється і на питання транскордонного правопорядку, правових аспектів міжнародної безпеки.

У ході проведеного дослідження визначилися загальні ознаки співвідношення належних теоретично-правових аспектів щодо державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору. Техніко-технологічна специфіку його визначається нині переважно на рівні міжнародного співробітництва держав в сфері запобігання та протидії злочинності за її сегментами, секторами, видами, типами.

В галузевому і міжгалузевому національному законодавстві має бути легалізована категорія «Глобальний кіберпростір» та встановлено специфічні правові засади суспільних відносин в ньому. Це має сприяти належній взаємодії державних органів відповідно до певної класифікаційної моделі. Така класифікаційна модель має передбачати й ідентифікацію видів міжнародного співробітництва за такими ознаками: за напрямками (презентаційне, навчально-освітнє, технічна та інші види допомоги, види безпосередньої взаємодія); за формами прояву (через налагодження інформаційно-комунікаційних зв'язків, через договірні відносини, через здійснення спільних правоохоронних заходів); за суб'єктами (шляхом створення чи участі у вже

¹ Проректор з науково-педагогічної роботи та інноваційного розвитку, Державний університет «Житомирська політехніка», доктор економічних наук, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений економіст України, <https://orcid.org/0000-0001-5484-6421>

² завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності, Державний університет «Житомирська політехніка», доктор наук з державного управління, професор, <https://orcid.org/0000-0002-5716-1273>

³ професор кафедри права та правоохоронної діяльності, Державний університет «Житомирська політехніка», доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, <https://orcid.org/0009-0009-6458-6227>

існуючих міжнародних правоохоронних організаціях (глобальних, регіональних), міжвідомча транскордонна взаємодія (національних відомств через конкретні міжнародні організації); за діяльністю окремих осіб (наприклад, між співробітниками взаємозв'язку, особисті ділові контакти керівників національних органів влади тощо).

В цілому, визначення теоретично-правових аспектів щодо державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору сприятиме практиці формування комплексу нормативно-правових актів взаємодії вітчизняної правоохоронної системи з подібними системами інших країн, що підвищуватиме результативність процесів їх спільної діяльності і у контексті безпеки міжнародного співтовариства.

Ключові слова: право, державна політика, злочинність, глобальний кіберпростір.

Theoretical and legal aspects regarding the state policy of anti-crime in global cyberspace

Annotation. The article offers for consideration separate results of the joint research of the authors regarding the theoretical and legal aspects of the state policy of combating crime in the conditions of Global Cyberspace. The research was conducted from the position of system-applied analysis based on the principles of complex and targeted application of the provisions of legal science, economic theory, public administration science and security science in the context of national security problems, its components: human and citizen security; safety of social groups; public safety; state security. Crime in the Global Cyberspace is defined as a segment (sector, type) of a challenge (threat) to the National Security of Ukraine in the conditions of the development of a new stage of the Global Information Space. The problems of the research are indirectly extrapolated to the issue of cross-border law and order, legal aspects of international security.

In the course of the conducted research, the general characteristics of the ratio of appropriate theoretical and legal aspects regarding the state policy of combating crime in the conditions of Global Cyberspace were determined. Its technical-technological specificity is currently determined mainly at the level of international cooperation of states in the field of crime prevention and counteraction by its segments, sectors, types, and types.

The category "Global Cyberspace" should be legalized in sectoral and cross-sectoral national legislation and specific legal principles of social relations in it should be established. This should facilitate the proper interaction of state bodies in accordance with a certain classification model. Such a classification model should also provide for the identification of types of international cooperation according to the following characteristics: by directions (presentational, educational, technical and other types of assistance, types of direct interaction); according to the forms of manifestation (through the establishment of information and communication links, through contractual relations, through the implementation of joint law enforcement measures); by subjects (through the creation or participation in already existing international law enforcement organizations (global, regional), interdepartmental cross-border interaction (of national departments through specific international organizations); by the activities of individuals (for example, between communication employees, personal business contacts of managers national authorities, etc.).

In general, the determination of the theoretical and legal aspects of the state policy of combating crime in the conditions of Global Cyberspace will contribute to the practice of forming a complex of normative and legal acts of interaction of the domestic law enforcement system with similar systems of other countries, which will increase the effectiveness of the processes of their joint activity and in the context of the security of the international community.

Keywords: law, public policy, crime, Global Cyberspace.

Вступ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями визначається з постулату, що держава є суб'єктом стримування протиправної поведінки окремих осіб. Соціально-управлінські, а отже і публічно-правові аспекти функції держави визначаються і у площині такої науково-практичної категорії як Національна безпека. Роль держави у аспекті прояву народовладдя, визначається у площині її політичних функцій. У своїй єдності публічні політичні функції держави, через інститути державної влади, у тому числі через публічне право дисциплінують її громадян та інше населення в країні. Таким чином громадяни, як джерело публічної влади, вирішують основну мету існування держави – налагодження системи взаємоузгодження потреб, інтересів окремих суб'єктів суспільних відносин у статусі їх як правовідносин. Серед суспільних інтересів (з точки зору методології механіки, що запозичена і в теорію управління соціальними системами, теорію права та похідних від них інших теорій, у тому числі теорію державного управління, політологію, безпекознавство) домінує формування дієвого, так званого, суспільного механізму запобігання та протидії злочинності, як загрози, виклику, ризику Національній безпеці.

Зазначене зумовлює постійний інтерес соціально-гуманітарних галузевих і міжгалузевих, комплексних наукових досліджень, у тому числі практики державної політики протидії злочинності в країні, зокрема, й у світі в цілому. Проблематика теми досліджень постійно актуальна і в правознавчому аспекті, для вирішення нагальних завдань єдності прояву реальної державної політики з тією, що зазначена у відповідних нормативно-правових актах, у тому числі тих, що у назві мають таку категорію як «державна політика».

Новизна проблематики дослідження визначається в умовах, так званого, Глобального кіберпростору. Для цілей дослідження під Глобальним кіберпростором (Глобальним кібернетичним простором) пропонується розуміти – складову (сегмент, сферу) Глобального інформаційного середовища де реалізуються цілеспрямовані прямі чи опосередковані управлінські впливи окремих суб'єктів керування в своїх інтересах на відповідні соціальні складові, соціальні структури із застосуванням сучасних електронних інформаційних технологій телекомунікації, зокрема і такої як Інтернет.

Методологічна база дослідження сформована на основі наукових праць таких вчених як: А. В. Антонов, І. В. Арістова, Є. М. Ахромкін, Т. В. Барановська, К. І. Беляков, О. О. Гордійчук, О. С. Дика, А. П. Дикий, В. В. Євдокимов, І. В. Клименко, Т. В. Кобилінська, В. В. Костицький, В. О. Кучменко, С. З. Мошенський, В. Я. Настюк, В. В. Савіцький, М. Ю. Самчик, С. В. Свірко, Л. В. Сергієнко, В. Я. Тацій, Ю. В. Шпак та інших українських й іноземних дослідників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, а також виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрій присвячується ця стаття пропонується наступним чином. Проведене бібліометричне дослідження з проблем державної політики протидії злочинності та її видів дало можливість встановити відповідні тенденції у наукових знаннях. Значна частина досліджень присвячена таким проявам злочинності як корупція, фінансування тероризму, нецільового використання бюджетних коштів, рейдерство, недобросовісна конкуренція тощо. В результаті досліджень визначені загальні властивості злочинності як об'єкта наукового пізнання в контексті формування напрямів розвитку правового регулювання відповідної державної політики. Серед іншого звертається увага і на запобігання, а також протидію злочинності організаційно-правовими засобами,

методами, способами. У дослідженнях здебільшого обґрунтовується те, що на певних історичних етапах людства визначаються специфічні властивості прояву злочинності. Відповідно до них у державі визначаються засоби, методи, способи протидії їй у юридичному статусі – формалізація множини правопорушень через відображенням їх суспільної шкоди у ряді законодавчих актів. При цьому державою застосовується методологія розрізненого або сукупного застосування засобів, методів, способів протидії юридичним деліктам у провідних галузях публічного права: адміністративного права; кримінального права; цивільного права та їх процесуальних, процедурних складових. При цьому у складі зазначених провідних галузей права, їх особливих чи спеціальних частинах виділяються інститути або підгалузі права за об'єктними (предметними), суб'єктними чи об'єктно-суб'єктними ознаками. Переважно це реалізується у спеціальних законах. Вони, за критичною масою норм правил поведінки (зокрема, структурованих у спеціальних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актах), у окремих (галузевих) правознавчих науках зумовлюють формування міжгалузевих, комплексних, теоретичних інститутів права, а в окремих випадках і комплексних галузей права. Така методологія інституціональної структуризації правовідносин у юридичних науках екстраполюється і на визначення тематики відповідних навчальних дисциплін, зокрема при підготовці фахівців з правознавства, для державного управління та інших.

До таких правових феноменів можна віднести і формування у юриспруденції такого міжгалузевого комплексного інституту права, що умовно пропонується визначити на теоретико-методологічному рівні у категорії «право державної політики забезпечення протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору». У цьому праві нині найбільше домінує адміністративно-правовий та кримінально-правовий аспекти. Але у публікаціях більшості дослідників цільовому, комплексному, міжгалузевому визначенню праву державної політики забезпечення протидії злочинності ще не приділено належної уваги для потреб практики, зокрема і у аспекті формування відповідного міжгалузевого інституту наукових досліджень, а від нього і відповідної навчальної дисципліни, при підготовці у закладах вищої освіти правників, державних управлінців та ряду інших фахівців для публічної служби в країні. Актуалізація проблем посилюється в умовах розширення Глобального кіберпростору. У цьому просторі формується специфіка прояву, так званих, «традиційних» способів, методів, засобів вчинення злочинів (наприклад – шахрайство), а також і, так званих – «нових» (наприклад, поширення комп'ютерних програм, що завдають шкоди функціонуванню електронних обчислювальних машин та їх систем).

Окремі результати дослідження авторів цієї статті знайшли відображення у ряді публікацій [1-14].

Мета статті – висвітлення окремих результатів дослідження стосовно формування провідних теоретично-правових аспектів державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору.

Результати

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів, використовуючи інституційний підхід, пропонується з того, що в соціально-гуманітарних науках, вже як аксіома, злочини визнаються порушенням нормального прояву певних суспільних інститутів, що екстраполюються із законних, правомірних інтересів окремих осіб, їх корпорацій та інших групових суб'єктів суспільних відноси. При цьому держава є публічним інститутом, що реалізує виконання Конституції країни у розумінні її як законодавчо формалізованої суспільної угоди громадян країни стосовно реалізації співвідношення їх потреб та інтересів, у тому числі

у складі національної безпеки. У свою чергу сформовані у державі органи публічної влади встановлюють, регулюють, охороняють та захищають правила та форми взаємодії публічних суспільних інститутів через певні юридичні процедури, правовий процес. Для прикладу, серед таких суспільних інститутів визначається публічний інститут економічних інтересів громадян. Цей інститут, як і ряд інших, реалізується через відповідні механізми державного управління.

Інтерпретуючи різні думку окремих дослідників особливо відзначаємо теоретично-правовий аспект – від рівня економічної злочинності в країні значною мірою залежать всі сегменти (сектори) Національної безпеки країни. Адже в більшості випадків високий рівень злочинності в сфері економіки країни зумовлює порушення багатьох інтересів не лише окремих суб'єктів економічної сфери суспільства, але й інтересів держави, що у своїй множинній єдності екстраполюються через публічне право на національні інтереси, в цілому.

У ході проведених досліджень сформувалася думка стосовно можливостей структуризації провідних компонентів злочинності, як об'єкта уваги державного управління, а отже і сегмента (чи аспекту) державної політики. По-перше, це формування та розвиток відповідного категоріального апарату з урахуванням теоретично-правових положень адміністративного права, цивільного права, кримінального права, кримінології, криміналістики та інших юридичних наук, через нормативне визначення даного явища: як соціального феномену; як загрози національній безпеці в цілому і у її складі – національній економічній безпеці; як об'єкта публічного права (у аспекті адміністративно-правового, чи цивільно-правового, чи кримінально-правового прояву конкретного злочину з ознаками правопорушення: кримінального чи адміністративного, чи цивільно-правового); як об'єкта державної політики. По-друге – теоретично-прикладна розробка соціологічних чи статистичних складових класифікаційної моделі сукупності (чи множини) злочинів, що у своїй множинній єдності утворюють таке антисоціальне явище як злочинність, для цілей воздїї на нього державного управління, у аспектах підтримання, охорони і захисту національною безпекою. Це передбачає визначення відповідних класифікаційних ознак для соціальних моделей. Наприклад, щодо моделі економічної злочинності визначаються такі ознаки: складові економічної діяльності; сфера економічних відносин (переважно у статусі правовідносин), закріплених публічно, у відповідних нормативно-правових актах (для доступу та однозначного розуміння і застосування конкретними суб'єктами суспільного життя); за об'єктивними ознаками (наприклад, за змістом протиправних діянь, так званих умовно «типових» злочинів); за способами вчинення протиправних діянь; за суб'єктами злочинів; за суб'єктивними ознаками злочинних посягань зловмисниками. Зазначені положення деліктних складових окремих галузевих теорій права дозволяє визначати і роль держави, її політики в комплексній протидії злочинності: як регулятора сфери суспільства відповідними публічно-правовими (галузевими) засобами; як наглядача, контролера, охоронця чи захисника певної сфери функціонування суспільства; як функціонального, публічно-правового інституту протидії окремим злочинам та злочинності – у суспільному розумінні їх, як явища не бажаного для суспільства в цілому.

З точки зору теорії великих, складних, багаторівневих систем (гіперсистем) та герменевтики права впливає визначення розуміння багатоаспектності сутності злочинності, у тому числі і як об'єкта Національної безпеки, а отже і об'єкта уваги державного управління, а отже і нормативно-правового визначення відповідної політики протидії державою.

До зазначених методологічних положень були ідентифіковані найбільш поширені види проявів злочинності в Україні та визначено їх складові, зокрема: в

адміністративному праві (як сукупність злочинів у юридичному статусі адміністративних правопорушень); в цивільному праві (як сукупність цивільно-правових злочинів, цивільно-правових деліктів); в кримінальному праві (як сукупність кримінальних злочинів). Серед них для цілей дослідження були визначені злочинні прояви, зокрема що каталізуються і в Глобальному кіберпросторі. Для прикладу, одна група злочинних проявів була структурована умовно за ознаками суспільних відносин у корпоративному сегменті, бізнес середовищі, зокрема: недобросовісна (несумлінна) конкуренція; рейдерство та інші протиправні прояви у відносинах права власності між суб'єктами господарювання та відносин їх із фізичними особами, як споживачами послуг бізнесу. Другу групу – становлять злочини (правопорушення, делікти), що завдають цілеспрямовану шкоду державі, наприклад: легалізація (відмивання) доходів отриманих злочинним шляхом; фінансування тероризму; нецільове використання бюджетних коштів; ухилення від сплати податків; корупція тощо.

Для цілей дослідження звернуто було увагу, що різні злочини чинять різний негативний вплив на окремі складові (сектори, сегменти, рівні) національної безпеки. Серед них, наприклад, можна зазначити такі, що отримали умовну назву, запозичену із безпекознавства, у категорії «суспільно небезпечні»: що підвищують рівень терористичних загроз; що знижують рівень обороноздатності держави, становлять загрози військової окупації державних територій зовнішніми загарбниками; що становлять виклики інвестиційної привабливості країни; що обумовлюють втрату іміджу країни на міжнародній арені; що підвищують рівень енергозалежності економіки держави від певних внутрішніх та зовнішніх чинників; що сприяють підвищенню тінізації економіки держави тощо.

У ході дослідження визначилися окремі методологічні положення формування та реалізації державної політики в сфері запобігання та протидії злочинності, що мають комплексні ознаки, зокрема: державні заходи протидії злочинності мають враховувати усі рівні методології державного управління; визначають усю сукупність суб'єктів реалізації політики; державна політика протидії злочинності має враховувати особливості найбільш поширеніших злочинів в країні, що становлять загрози, виклики національним інтересам; такі, що мають врахувати ознаки інших видів державної політики (наприклад, щодо кримінальної політики також і науково-освітньої, інноваційної тощо).

Варто зауважити, що реалізація зазначених науково-методологічних аспектів на практиці не означає безкомпромісність визначення. Окремі із них можуть втратити актуальність через зміни соціально-економічного середовища, що може зумовити потребу в розширенні запропонованих методологічних положень, наприклад, державної кримінальної політики в аспекті запобігання та протидії економічній злочинності адміністративно-правовими методами, засобами, способами у Глобальному кіберпросторі.

Для потреб національної безпеки за кожним видом злочинності можуть визначатися і види державної політики, наприклад: антитерористична політика; антикорупційна політика. При цьому окремі їх складові можуть реалізовуватися і в інвестиційній політиці; монетарній політиці; бюджетній політиці; фіскальній політиці тощо.

Оцінка впливу злочинності на інші складові Національної безпеки в цілому може ідентифікуватися через місце країни у різноманітних міжнародних рейтингах за певними показниками, наприклад, такими як: індекс економічної свободи; індекс конкурентоспроможності; індекс легкості легалізації і ведення бізнесу; індекс дотримання прав власності; індекс сприйняття корупції у суспільстві тощо.

У ході дослідження можуть визначатися ознаки міжнародного співробітництва держави в сфері запобігання та протидії злочинності, шляхом встановлення особливостей в національному праві відповідної взаємодії державних органів відповідно до певної класифікаційної моделі. Класифікаційна модель має передбачати ідентифікацію видів міжнародного співробітництва за такими ознаками: за напрямками (презентаційне, навчально-освітнє, технічна та інші види допомоги, безпосередня взаємодія); за формами прояву (через налагодження інформаційно-комунікаційних зв'язків, через договірні відносини, через здійснення спільних правоохоронних заходів); за суб'єктами (шляхом створення чи участі у вже існуючих міжнародних правоохоронних організаціях (глобальних, регіональних), міжвідомча міжнародна взаємодія (національних відомств через конкретні міжнародні організації); за діяльністю окремих осіб (наприклад, між співробітниками взаємозв'язку, особисті контакти керівників національних органів влади тощо). Так, в цілому, визначені методологічні положення дозволяють сформувати комплекс нормативно-правових актів взаємодії вітчизняної правоохоронної системи з подібними системами інших країн, що підвищує результативність, ефективність процесів запобігання та протидії злочинності в цілому та за її секторами. Серед таких секторів може бути виділена і економічна кіберзлочинність, що реалізується у Глобальному кіберпросторі.

Висновки

У ході проведеного дослідження визначилися загальні ознаки співвідношення належних теоретично-правових аспектів щодо державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору. Техніко-технологічна специфіку його визначається нині переважно на рівні міжнародного співробітництва держав в сфері запобігання та протидії злочинності за її сегментами, секторами, видами, типами.

В галузевому і міжгалузевому національному законодавстві має бути легалізована категорія «Глобальний кіберпростір» та встановлено специфічні правові засади суспільних відносин в ньому. Це має сприяти належній взаємодії державних органів відповідно до певної класифікаційної моделі. Така класифікаційна модель має передбачати й ідентифікацію видів міжнародного співробітництва за такими ознаками: за напрямками (презентаційне, навчально-освітнє, технічна та інші види допомоги, види безпосередньої взаємодія); за формами прояву (через налагодження інформаційно-комунікаційних зв'язків, через договірні відносини, через здійснення спільних правоохоронних заходів); за суб'єктами (шляхом створення чи участі у вже існуючих міжнародних правоохоронних організаціях (глобальних, регіональних), міжвідомча транскордонна взаємодія (національних відомств через конкретні міжнародні організації); за діяльністю окремих осіб (наприклад, між співробітниками взаємозв'язку, особисті ділові контакти керівників національних органів влади тощо).

В цілому, визначення теоретично-правових аспектів щодо державної політики протидії злочинності в умовах Глобального кіберпростору сприятиме практиці формування комплексу нормативно-правових актів взаємодії вітчизняної правоохоронної системи з подібними системами інших країн, що підвищуватиме результативність процесів їх спільної діяльності і у контексті безпеки міжнародного співтовариства.

Перспективи подальших розвідок у напрямі проблем тематики зазначеної у цій публікації пропонується зацікавленій науковій громадськості звернути особливу увагу на подальші міжгалузеві, комплексні розробки наукових положень для практики право творення суспільно корисного розвитку у контексті багаторівневої інформаційно-комунікаційної системи як основи формування та реалізації державної політики в сфері запобігання та протидії злочинності з урахуванням новел суспільних

відносин у Глобальному кіберпросторі. На наш науковий погляд дана система має передбачати налагодження інформаційно-комунікаційних зв'язків між усіма суб'єктами реалізації, як національної, державної політики щодо формування комунікаційної карти взаємодії державно владних інституцій між собою та й із цільовими громадськими формуваннями. Для ефективного функціонування такої інформаційно-комунікаційної системи підлягають науковому обґрунтуванню пропозиції щодо подальшої практики напрямів застосування сучасних і новітніх електронних інформаційно-комп'ютерних технологій у протидії злочинності в умовах функціонування та викликів національній безпеці у Глобальному кіберпросторі.

Список використаних джерел

1. Грицишен Д.О. Державна політика в сфері запобігання та протидії економічній злочинності. Монографія. Житомир. ЖДТУ. 2020. 300 с.
2. Драган І.О., Драган І.В. Формування та розвиток лідерства в системі державного управління. Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. 2022. Вип.22.С.258-264
3. Драган І.О. Нонік В.В., Кравчук К.М. Вплив корупційної діяльності на економічну політику держави. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економіка, управління та адміністрування. 2019. №1(87). С.174-179.
4. Драган І.О. та інші. Державне та регіональне управління. Підручник. Київ. Освіта України. 2019. 248 с.
5. Драган І.О. та інші. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність. Навчальний посібник. / Є.Г.Карташов, А.П.Миколаєць, А.В.Антонов, Н.В.Дацій, Ю.В.Шпак; за заг. ред. Є.Г.Карташова, А.П.Миколайя. Київ. Освіта України. 2020. 304 с.
6. Цимбалюк В. С. Кіберпростір як компонент національної безпеки: політико-правовий аспект. THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR (2014–2022): HISTORICAL, POLITICAL, CULTURAL-EDUCATIONAL, RELIGIOUS, ECONOMIC, AND LEGAL ASPECTS. Scientific monograph. Riga. Latvia. Baltija Publishing. 2022. С.1298–1305. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-163>
URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/237>
7. Цимбалюк В. С. Кримінологічний аспект стратегії формування та розвитку електронного банкінгу. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) К. МНДЦ з проблем боротьби з організованою злочинністю РНБО України. 2007. №15. С.135–144.
8. Цимбалюк В. Кримінологічний аспект Інтернет-торгівлі. Малий і середній бізнес. 2007. №1. С.26–33.
9. Цимбалюк В. С. Методологія правової інформатики в систематизації податкового законодавства України як чинника боротьби з корупцією. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). К. МНДЦ з проблем боротьби з організованою злочинністю. 2005. №11. С.176–184.
10. Цимбалюк В. Інформаційна безпека підприємницької діяльності: визначення сутності та змісту поняття за умов входження України до інформаційного суспільства (Глобальної кіберцивілізації). Підприємництво, господарство, право. 2004. № 3. С. 88-91.
11. Цимбалюк В. С. Організація та координація боротьби з організованою транскордонною кіберзлочинністю. Право України. 2003. № 2. С. 26 - 30.
12. Цимбалюк В. С. Роль когнітивних факторів у боротьбі зі злочинами, що вчиняються з використанням комп'ютерних технологій організованими

злочинними угрупованнями. Збірник наукових праць Харківського Центру по вивченню організованої злочинності спільно з Американським Університетом у Вашингтоні. Вип. 3. Харків. Право. Харківський Центр по вивченню організованої злочинності. 2002. С. 35-54.

13. Цимбалюк В. С. Кримінологічні аспекти вчинення правопорушень у сфері міжнародних економічних відносин із застосуванням інформаційних комп'ютерних технологій. Збірник наукових праць Харківського Центру по вивченню організованої злочинності спільно з Американським Університетом у Вашингтоні. Випуск шостий. Харків. Харківський Центр по вивченню організованої злочинності. 2003. С. 234–160.
14. Цимбалюк В. Ложкін В. Використання здобутків правової інформатики у боротьбі з корупцією. Правова інформатика. 2006. № 1 (9). С. 20-26.